

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 2592
Tarih : 09.08.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'nin tam bir demokrasiye geçebilmesi, 15 Temmuz'da yaşanan darbe girişimin tam olarak anlaşılabilmesi için Cumhuriyet tarihi boyunca yaşanan darbe ve darbe girişimleri ile yüzleşilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Çağlar DEMİREL

HDP Grup Başkanvekili

Diyarbakır Milletvekili

Gerekçe

15 Temmuz 2016'de Türkiye halklarının iradesine karşı kanlı bir darbe girişimi gerçekleştirilmiştir. Bu darbe girişimi halkın sokaktaki gücü ve direnişi başta olmak üzere, siyasi partilerin, sivil toplum örgütlerinin, medyanın ve tüm demokrasi güçlerinin ortak tavrı ile püskürtülmüştür.

15 Temmuz girişimi başarısız olmakla birlikte doğurduğu sonuçlar itibari ile hali hazırda kırılğan olan demokrasimizin daha fazla yara almasına neden olmuştur. 15 Temmuzdan sonra yürürlüğe konulan olağanüstü hal ilan edilmesi, meclis yok sayılarak Kanun Hükmünde Kararnameler ile ülkenin yönetilmeye başlanması, kamuda Cumhuriyet Tarihinin en büyük tasfiye operasyonlarının yapılması, binlerce insanın gözaltına alınıp tutuklanması, gözaltı süresinin bir aya çıkartılması, gözaltında işkenceler yaşanması, yüzlerce okulun, sağlık kuruluşunun, onlarca sendikanın, derneğin, basın yayın kuruluşlarının bir kalemde kapatılması, güvenlikçi perspektifin tek geçerli politika haline dönüşmesi, milliyetçiğin iktidar eksenli yoğun bir propaganda ile yükseltilmesi, temel kurumların liyakati esas alan demokratik ve şeffaf bir şekilde yeniden yapılandırılması yerine siyasal iktidara daha sıkı bağlanması, vb. uygulamalar demokrasi açısından oldukça kaygı vericidir.

Bu gelişmelerin Türkiye'de darbe mekaniğinin ortadan kaldırılmasına, yeni darbe ve darbe girişimlerinin önüne geçemeyeceği aşıkardır. Darbenin panzehri hiç şüphesiz tam ve eksiksiz bir demokrasidir. Bu anlamda darbelerin çözümsüzlüğe mahkûm ettiği Kürt sorununun müzakere temelinde adil-demokratik-barışçıl bir çözüme kavuşturulması, Türkiye'deki darbe kurumlaşmalarının ve yasal-anayasal düzenlemelerin tasfiye edilmesi, topyekûn bir demokrasi seferberliğinin başlatılması, demokratik, sivil ve çoğulcu yeni bir anayasa hazırlanması Türkiye'nin en öncelikli ve acil gündemi olmak zorundadır. Geçmiş ile hesaplaşılmadığı ve yüzleşilmediği sürece yeni darbe ve darbe girişimleri her zaman mümkün olabilecektir. Tarihimiz bunun örnekleriyle doludur. Yaşanan darbeler (27 Mayıs 1960 Darbesi, 12 Mart 1971 Muhtırası, 12 Eylül 1980 Darbesi), darbe etkisi yaratan müdahaleler (28 Şubat 1997 MGK Kararları, 27 Nisan 2007 E Muhtırası), darbe girişimleri (22 Şubat 1962'de, Harp Okulu Komutanı Kurmay Albay Talat Aydemir ve arkadaşlarının kalkışması, 20 Mayıs 1969 darbe teşebbüsü, 9 Mart 1971 Darbe teşebbüsü), darbe planları, halkın seçimlerde ortaya koyduğu iradeye müdahaleler tarihimizin özeti niteliğindedir.

Cumhuriyet tarihinde yaşanan her darbe ve darbe girişimi ile birlikte demokrasi ve ülkenin geleceği ipotek altına alınmıştır. Özellikle 12 Eylül darbesi ülke tarihinde onarılması güç yaralar açmıştır. Bu dönemde yüz binlerce yurttaşımız ağır işkencelerden geçirilmiş, binlercesi sakat bırakılmış, yüzlercesi öldürülmüş, yüz binlerce kişi cezaevlerine atılmış, binlercesi ülke dışına iltica etmek zorunda kalmış, siyasi partiler ve demokratik kitle örgütleri kapatılmış, siyaset yasağı getirilmiştir. 12 Eylül darbesi ve o süreçte yaşanan insanlık dışı ağır işkenceler, yasaklar, yine 12 Eylül darbesinin ürünü olarak çıkartılan tekçi-otoriter 12 Eylül Anayasası Kürt sorununda bugünlere uzanan ve ağır kayıplara yol açan çatışmalı süreci başlatmıştır. Türkiye 12 Eylül darbesi hukukuna göre dizayn edilmiş, devlet yapılanması ve kurumları, idari yapı cunta zihniyetine göre oluşturulmuş, darbeciler kendi vesayetini ve statükosunu kurmuştur. Milli Güvenlik Kurulu, Yüksek Öğretim Kurulu, sıkıyönetim ve sonrasında oluşan DGM'ler ÖGM'ler, askeri yargı, yüzde 10'luk seçim barajı, TMK gibi anti demokratik yasalar bu darbe sürecinin birer kurumlaşmalarıdır. Darbe kurumları maalesef bugüne kadar lağvedilmediği gibi içinden geçtiğimiz bu süreçte daha da işlevsel hale

getirilmektedir. Bu da yeni darbeler için uygun bir zemini sürekli canlı tutmaktadır. İhtiyacımız olan gelişmeler demokrasi seferberliği ile birlikte geçmiş darbe süreçleri ile yüzleşmek ve hesaplaşmaktır.

26 Temmuz 2016 tarihinde 15 Temmuzun tüm boyutları ile araştırılması amacıyla komisyon kurulması gerekli ve önemli olmakla birlikte Türkiye halklarının bir kez daha darbe ve darbe girişimleri ile karşı karşıya kalmaması için yeterli değildir. Bu temelde Cumhuriyet tarihi boyunca yaşanan darbe süreçleri ile yüzleşmek ve hesaplaşmak amacıyla da Meclis Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.